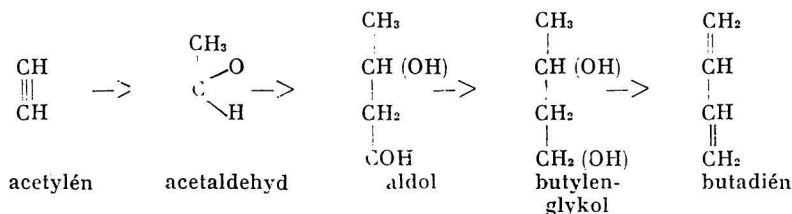

Acetylén premenili na acetaldehyd cez ortuťnato-kyselino-sírový katalyzátor, obsahujúci síran železitý. Potom sa kondenzoval acetaldehyd na aldol za prítomnosti hydroxydu draselného. Aldol sa potom hydrogenizoval na butylenglykol pri 300° C a 70 atm. tlaku cez meďnato-hliníkový katalyzátor. Konečne butylenglykol bol dehydratovaný na butadién pri 280° C použitím fosfátového katalyzátora v kokse. Tieto postupy, ktoré dávaly maximálne 60 % teoretického výťažku — chemicky prebiehaly takto:

Vedľajšie produkty z tejto výrobnej serie zahŕňujú etanol, butanol, krotonaldehyd, 2 etylhexanol a hexantriol. Výroba styrénu a výroba buna gummy mala svoj normálny priebeh. Do začiatku roku 1944 lineoleová kyselina bola použitá ako polymerizačný regulátor pri výrobe Buny S. Vzhľadom na nedostatok ľanového oleja bolo treba preorientovať sa na Bunu S-3, pri ktorej výrobe bol použitý ako regulátor di-izopropyl exantagén disulfid.

L. Suran.

Patenty

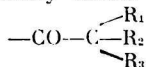
(Podľa Patentného vestníku č. 3, r. XXIX, 15. marca 1947.)

Ciba Sociétés Anonyme, Bazilej. Spôsob výroby nových pomocných látok textilných z cyklických amidinov, ktoré sa jednak odvodzujú od o-, resp. 1, 8-arylendiaminov a jednak sú na μ -uhlíkovom atome substituované alifatickým alebo hydroaromatickým zvyškom, ktorý pozostáva aspoň z 3 uhlíkových atómov, podľa patentu č. 75731 charakterizovaný tým, že sa tu dosiahne rozpustnosti vo vode nielen sulfonovaním, ale buď úplnou alkyláciou resp. aralkyláciou, alebo čiastočnou alebo úplnou alkyláciou, aralkyláciou alebo aryláciou, a potom sulfonovaním takto získaných čiastočne alebo úplne alkylovaných aralkylovaných alebo arylovaných slúčenín. — Prihl. 19. IX. 1933 (P 3849-33), ako prídavok k patentu č. 75731. Žiad. o prior z 29. VII. 1932 (Švajčiarsko). Tr. 8f.

„Kaštel“ tvornica chemicko-farmaceuticki proizvoda d. d., Záhreb.

Spôsob výroby trifenilmetanových odvodzenín, ktoré majú v každom benzenovom jadre dve hydroxylové skupiny navzájom v otropolohe, charakterizovaný tým, že sa protokatechualdehyd alebo jeho monoéter alebo diéter kondenzuje s pyrokatechinom alebo jeho monoéterami alebo diéterami, pričom dbá sa toho, aby v niektorom z nutných troch benzenových jadier bola aspoň jedna voľná hydroxylová skupina, pričom môžu byť v benzenových jadrách substituované ešte alkylové skupiny alebo sulfoskupiny. — Nasledujú 4 pat. nár. — Prihl. 24. II. 1937 (P 1271-37). Tr. 12e.

Ciba Société Anonyme, Bazilej, Svajciarsko. Spôsob výroby ketonov alebo sekundárných alkoholov radu cyklopentanopolihydrofenantrenov ho, charakterizovan  t m, že sl u eniny tohoto radu, ktor  majú bo n  reťaz

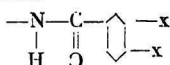

a obsahujú halogenom nas ten  dvojn  väzby v jadre, pričom zna  R₁ vodík alebo jednomocn  uhl kat  zvyšok, R₂ halogen vodík, substituovan  alebo nesubstituovan  skupinu alkylov , aralkylov  alebo arylov , skupinu acylov , substituovan  skupinu karboxylov  alebo kyanov , a R₃ halogen. alebo tiež R₂ a R₃ spo ne diazov  skupinu spracuj cu sa redukova mi. Nasledujú 4 pat. n r. — Prihl. 28. III. 1938 (P 2111-38).  iad. o prior. z 29. III. 1937 (Svaj arsko). Tr. 12a.

Electro Metallurgical Company, New York (USA). Austentick  chr mo-niklov  ocefov  sliatiny obsahujúce 16 až 30% chr mu, 7 až 20% niklu, najviac 4% manganu,  eozo a najviac 0,2% uhlíku, charakterizovan  t m, že k získaniu odolnosti sliatiny proti miestnej a stykovej korozii sofn mi roztokami, ktor  majú pH menšie ako 7, obsahujú sliatiny 1—5% molybdenu a niobu v množstve aspoň štyrikrát v  som než je obsah uhlíku, ale neprekro uj com 1,5% plus desaťn sobn  obsah uhlíku. — N sl. 1 pat. n r. Prihl. 24. V. 1937 (P 3351-37).  iad. o prior. z 11. VI. 1936 (USA). Tr. 18b.

Thos Firth & John Brown, Ltd., Sheffield (Anglicko). Sliatinov  ocel o veľkej pevnosti v tahu, charakterizovan  t m, že obsahuje 5% niklu, 4% chr mu a 3% molybdenu, ktorej obsah uhlíku je maximálne 0,1% a zvyšok je v podstate  eozo okrem náhodných zne isten , pričom sliatina sa zakal  s 900  C, nato sa temperuje pri 200—600  C a z temperovacej teploty ochladí sa vzduchom. — Prihl. 6. XII. 1937 (P 7801-37),  iad. o prior. z 5. II. 1937 (Veľk  Británia). Tr. 18b.

Ciba Société Anonyme, Bazilej. Spôsob výroby nových azofarbív, charakterizovan  t m, že sa pomocou heterocyklickej sl u eniny s pohyblivými atomami halových prvkov, ako haynurchloridu a pod., spolu spoja dve azofarbiv , z ktorých najmenej jedno obsahuje skupinu kyseliny sulfonovej a ktor  inak zodpovedajú v seobecn mu vzorcu R₁—N=N—R₂—NH₂, kde R₁ a R₂ označujú benzolov  jadr , R₁ nesie skupinu OH a v polo e k tejto skupine OH karboxylov  skupinu, v R₂ sú skupiny —N=N— a —NH₂ navzájom v polo e 1,4, a kde najmenej jedno z obidvoch azov ch farbív obsahuje ešte atomov  sopuskenie

ktor  je na jeden zo zvyškov R₁ alebo R₂ viazan  skupinou $\begin{array}{c} -\text{N}- \\ | \\ \text{H} \end{array}$ a v ňom

jedno x zna  vodík a dru e x spojku, ktor  ju viaže s dusikov m atomom skupiny —N=N— alebo —NH₂, a že sa po pr. atom halového prvku, ktor  zostal vo zvyšku heterocyklickej sl u eniny, premen  žltou alebo bezfarebnou nesulfonovanou aminosl u eninou. — N sl. 1 pat. n r. — Prihl. 10. VII. 1940 (P 2069-40). Tr. 22a.

American Window Glass Company, Pittsburgh (USA). Spôsob tvorenia sklenej tabule plynulým tahan m z kúpele roztopeného skla, najlepšie svisl m smerom, charakterizovan  t m, že v dobe tvorenia sa sklenej tabule obieha plyn vo styku s obidvoma stranami sklenej tabule t m istým smerom napri e sklenej tabule od jednej jej strany v podstate k druhej jej hrane blízko hladiny. — N sl. 6 pat. n r. — Prihl. 13. VII. 1938 (P 4397-38),  iad. o prior. zo 4. V. 1938 (USA). Tr. 32a.

Corning Glass Works, Corning, USA. Spôsob výroby uzavretých dutých sklenených telies z dvoch, resp. niekoľkých dielov, charakterizovan  t m, že časti dielov, ktor  majú byť uveden  do styku, zahrej  sa aby zm kly,

ďalej sa tieto časti stlačia k sebe, aby sa navzájom homogénne spojily, takže vznikne uzavreté duté teleso a že sa stykové pásmo týchto častí sformuje pôsobením tlaku na toto pásmo vo smere podstatne kolmom na plochu tohto pásma. — Nasled. 7 pat. nár. — Prihl. 7. IX. 1938 (P 5441-38), žiad. o prior. z 16. IX. 1937 (USA). Tr. 32a.

Pokorný Josef, Ing., staviteľ, Praha. Spôsob výroby sklenenej plsti, charakterizovaný tým, že sklenené vlákna, fahané poddajnými pláškami proti sebe umiestených valcov, upravených vo svisej rovine pod otvorami taviacej pece, sa režu alebo sekajú na krátke úseky a padajú voľne na hromadu v podobe plstovitej hmoty, ktorej jednotlivé úsečky vlákien sú uložené vzájomne v rôznych smeroch. — Nasled. 6 pat. nár. — Prihl. 18. III. 1939 (P 1222-39). Tr. 32a.

Udelené patenty.

22a. Č. 75752. Spôsob výroby kov obsahujúcich azových farieb. — Ciba Société Anonyme, Bazilej. Od 15. XII. 1946 (P 2244-38).

12e. Č. 75773. Spôsob výroby slúčenín veľkej molekulárnej váhy interpolymériaciou etylenu. — Imperial Chemical Industries, Ltd., Londýn. Od 15. VII. 1946 (P 2529-38). St.

SPOLKOVÉ ZVESTI

Imrich Švaral † 30. III. 1947

Dňa 2. apríla t. r. odprevadili sme na martinský cintorín v Bratislave mŕtve telo nášho milého kolegu a vzácného pracovníka Imricha Švarala, ktorý po dlhšej chorobe zomrel 30. marca 1947.

Imrich Švaral narodil sa 27. októbra 1904. Po maturite na chemickej priemyselnej škole v Banskej Štiavnici r. 1927 a po skončení voj. prez. služby u leteckého pluku v Košiciach nastúpil miesto chemika v železiarňach v Podbrezovej, kde vo výskumnom a skúšobnom ústave pracoval až do júna 1939, kedy bol poverený vedením smaltovne v Hronci. Na nátlak Nemcov, ktorí sa stali páni závodov v Podbrezovej, odišiel r. 1942 do služieb finančnej správy, kde v chemicko-technickej skúšobni mal na starosti skúšanie farieb, minerálnych a rastlinných olejov a ich výrobkov, skúšanie kovov a pokovovaného tovaru a skúšanie gummy.

Na poslednej ceste odprevadili nebohého okrem členov rodiny a priateľov, členovia výboru SChS na čele so starostom prof. Dr. J. Gašperíkom. Nad hrobom rozlúčil sa s nebohým jeho predstavený v úrade Ing. J. Valtýni, hl. odb. radca Povereníctva financií a za Spolok Chemikov Slovákov prof. Dr. J. Gašperík. Obidvaja rečníci zdôraznili Švaralovu neobyčajnú svedomitosť a pracovitosť, ako aj významnú činnosť v Spolku chemikov Slovákov, kde bol obetavým členom výboru od založenia Spolku.

Na čerstvý hrob váženého kolegu, na znak vďaky a úcty, položili členovia výboru menom SChS pekný veniec. Ký.